

ביאורים לכמה מדברי המסורה בפרשת לך לך

[נכתב ע"י הרב משה צוריאלי, מתוך ספרו "אוצרות התורה"
הבהרה. בהסכמת הרב, מאמר זה נערך ע"י תלמידו, אך טרם הגיהו]

יב/ח - ויט אהלה (מנוקד 'אהלו')

עיינ ב"ר סוף ל"ט, וכן מנחת שי

יב/טז - ולאברם... ויהי לו... וחמורים ועבדים ושפחות (בלי ו' שניה)

מלמד שלא היה לו אלא הגר (מדרש חסרות ויתרות, ע"פ ב"ר מה/ב שהיא באה אל אברהם לשם שמים)

יד/ז - ויבואו אל עין משפט היא (וכתיב 'הוא') קדש

שאברהם קדש את שמו של הקב"ה בכבשן האש (מדרש חסרות ויתרות, וה' נקרא "הוא", כמ"ש בזוהר ב/רכא: "ועבד הלוי הוא")

טו/יח - הנהר הגדול (כתיב חסר ו') נהר פרת

נקרא גדול על שם שהוא גבול של א"י, אבל בגלל שבעצם איננו 'גדול', חסרוהו ו'

טז/ג - ותקח שרי (כאן בא טעם 'פסק') אשת אברם את הגר המצרית... ותתן אותה לאברם

נ"ל מפני שהיא חיסרה במעמדה כאשתו של אברהם במה ששיתפה בו אשה אחרת, ולכן 'פסק' בין שרי אל 'אשת אברם'

טז/יב - והוא יהיה פרא אדם

פ' של 'פרא' עם דגש, שלא כרגיל אחרי אותיות אהו"י. ונ"ל כי דגש מורה על מדת דין, כי היה כולו רע ומושחת. ולכן לא כתוב "אדם פרא" כפי שראוי לכתוב שם עצם לפני התואר, אלא מתאר את ישמעאל כאילו "פרא" הוא שם העצם, "אדם" הוא תואר בלבד ל"פרא".

יז/כו - בעצם היום הזה נמול אברהם - (כאן בא טעם אתנחתא) וישמעאל בנו.

נ"ל טעם ההפסקה בין אברהם לבנו, כי חז"ל (ב"ר צז/ט) מלמדים כי "לא בסתר דברתי" שאברהם מל לעיני כולם לאור השמש "בעצם היום" "דרגיש ליה ימלל". מה שאין כן ישמעאל, הוא נימול אז רק בגלל שנגרר אחרי רצונו של אברהם. האתנחתא עושה חייץ בין אברהם לישמעאל, כי היו להם כוונות השונות זו מזו.